

На основу члана 67. став 4. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17 и 27/18 – др. закон),
Министар просвете, науке и технолошког развоја доноси

П р а в и л н и к

о допуни Правилника о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања

Члан 1.

У Правилнику о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 10/17, 12/18, 15/18 и 18/18), у делу: „ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА”, одељак: „4. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ”, после изборног програма: „ВЛАШКИ ГОВОР СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ”, додаје се изборни програм: „НЕМАЧКИ ЈЕЗИК СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ”, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 2.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије – Просветном гласнику”, а примењиваће се почев од школске 2019/2020. године.

Број 110-00-6/2019-04
У Београду, 25. јануара 2019. године

МИНИСТАР

Младен Шарчевић

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ

Fach	Deutsch mit Einbeziehung von ethnokulturellen Komponenten
Ziele	Ziele des Faches Deutsch mit Einbeziehung von ethnokulturellen Komponenten sind das systematische Beherrschen von Regeln der deutschen Bildungssprache in ihrer mündlichen Ausdrucksweise, die Entwicklung des Bewußtseins über die Rolle der Sprache im Aufbau der nationalen Identität, das Verstehen von ausgewählten literarischen und anderen Kunstwerken der Deutschen, die in den deutschsprachigen Ländern leben, wie auch der Donauschwaben wegen Achtung der Tradition, der Kultur und der Entwicklung von Interkulturalität als der Lebensweise der modernen Gesellschaft.
Klasse	Erste

Jahresstundenzahl **72 Stunden**

LERNERGEBNISSE Nach dem bearbeiteten Themenfeld/Thema wird der Schüler fähig sein:	THEMENFELD/ THEMA	INHALTE
1. Deutsche Sprache und Literatur		
<p>– seine Bedürfnisse, Gefühle und Gedanken seinen Sprachkenntnissen gemäß auszudrücken und sich dabei an die Verhaltensregeln zu halten;</p> <p>– einige Unterschiede zwischen der deutschen Bildungssprache und dem Donauschwäbischen zu erkennen;</p> <p>– die spezifischen Laute der deutschen Bildungssprache in der alltäglichen Kommunikation richtig auszusprechen;</p> <p>– den Laut, das Wort und den Satz zu unterscheiden;</p> <p>– Worte richtig auszusprechen und dabei auf den Akzent und die Satzintonation zu achten;</p> <p>– Das richtige Wort zu finden und sich der neuen Lexik in der Alltagssprache zu bedienen;</p> <p>– den Fragen des Sprechers zuzuhören und auf sie mit vollem Satz zu antworten;</p> <p>– thematisch die Wörter und Sätze in einen</p>	<p>Sprache und sprachliche Äußerung</p>	<p>Wortschatzerweiterung, lexikalische und syntaktische Übungen.</p> <p>Das Erlernen von neuen Wörtern und ihrer Bedeutung.</p> <p>Satzbau in der mündlichen Kommunikation.</p> <p>Begrüßung, Kennenlernen.</p> <p>Freies und gelenktes Sprechen.</p> <p>Erzählen, Nacherzählen, Beschreibung.</p> <p>Rezitieren.</p> <p>Drama, dramatische Texte, szenische Darstellung.</p> <p>Szenische Darstellung eines Textes (Drama, Puppenspiel);</p> <p>Kindervolksgedichte und Spiele.</p> <p>Sprach-, und –Situationsspiele.</p> <p>Reale und Simulationssituationen.</p> <p>Audiovisuelle Texte.</p> <p>Hörverstehensspiele.</p> <p>Abzählreime.</p>
	<p>Literatur</p> <p>– der deutschsprachigen Ländern (BR Deutschland, Österreich, Schweiz)</p> <p>– der Donauschwaben</p>	<p>Gedichte</p> <p>Monika Minder: <i>Fröhlich kommt ein neues Jahr</i></p> <p>Heinrich Hoffmann von Fallersleben: <i>Der Weg zur Schule</i></p> <p>Hana Scheiders: <i>Oktoberbold</i></p> <p>Volksgedicht: <i>Es schneit, es schneit</i></p> <p>Frederik Vahle: <i>Advent, Advent</i></p> <p>Cristian Morgenstern: <i>Der Frühling kommt bald</i></p> <p>Volksgedicht: <i>Der Osterhase</i></p> <p>Klaus Günter : <i>Laut und leise</i></p> <p>Anita Menger: <i>Supermann</i></p> <p>Hans Josef Romelkirchen: <i>Maxe</i></p> <p>Abzählreime nach eigener Auswahl</p> <p>Dusan Radovic: Стрaшaн лав, (<i>Der</i></p>

<p>logischen Text zu verbinden; – die Gegenstände aus der nahen Umgebung mündlich zu beschreiben; – Texte nachzuerzählen; – Bildgeschichten zu erzählen. – einen Unterschied zwischen dem Gedicht, Märchen und dramatischen Text zu machen; – die Hauptfiguren zu erkennen und ihre positiven und negativen Eigenschaften zu unterscheiden; – kürzere Texte auswendig zu lernen; – an der szenischen Darstellung eines Textes teil zu nehmen; – der Botschaft zuzuhören, sie zu verstehen und zu paraphrasieren;</p>		<p><i>schreckliche Löwe</i>)- Übersetzung aus dem Serbischen – Masa Dabic Ljubivoje Rsumovic: Вук и овца, (<i>Wolf und Schaf</i>) Übersetzung aus dem Serbischen – Kornelia Marks Paul Maar: <i>Tina und Timmi kennen sich nicht</i> Elisabeth Zöller: <i>Paula ist doch schon groß!</i> Jana Frey: <i>Zu Hause</i> Karin Gündisch: <i>Irenes Geburtstag</i> Peter Härtling: <i>Sofie hat einen Vogel</i> Alfons Schweiggert: <i>Die Geschichte vom beschenkten Nikolaus</i> Brüder Grimm: <i>Rotkäppchen</i> Brüder Grimm: <i>Schneewittchen</i> Drama Hana Vok: <i>Hänsel und Gretel</i></p>
--	--	--

2. Ethnokulturelle Komponenten

<p>– ethnokulturelle Komponenten und Werte zu erkennen; – die Merkmale der Kindertracht von Donauschwaben zu erkennen; – Ähnlichkeiten und Unterschiede zwischen den Kindertrachten der Donauschwaben und der Serben festzustellen; – die traditionelle deutsche Feste zu erkennen (<i>Weihnachten, St.</i></p>	<p>Geschichte, Ethnokultur</p> <ul style="list-style-type: none"> – Feste – Volkstrachten – Deutsche Küche – Volkstanz – Theater, Film 	<p>Feste: St. Martin, St. Nikolaus, Weihnachten, Ostern in deutschsprachigen Ländern und bei den Donauschwaben. St. Nikolaus, Weihnachten und Ostern bei den Serben. Volkstanz: <i>Hupfpolka</i>. Kindertracht der Donauschwaben. Kindertracht der Serben. Volksspeise der Donauschwaben und der Deutschen: Sauerkraut und Bratwurst, Stollen... Gerichte die man in serbischen Familien kocht und deren Namen deutscher Abstammung sind: Suppe und Rindfleisch, Grünzeug, Milchbrot,</p>
--	--	---

<p>Nikolaus, St. Martin, Ostern) – die Ähnlichkeiten und Unterschiede zwischen Bräuchen bei Serben und bei den Donauschwaben festzustellen; – einige Gerichte der donauschwäbischen Küche zu nennen; – einen donauschwäbischen Volkstanz zu spielen; – einen Teil oder die ganze Handlung eines Kinderspiels oder Kinderfilms zu erzählen; – einige gemeinsamen Gerichte der donauschwäbischen und der serbischen Küche zu nennen.</p> <p>– Volkslieder und Kinderlieder, die zum Thema Feste, Jahreszeiten und das Alltagsleben haben zu singen</p> <p>– Hörtexte zu illustrieren; – mit verschiedenen Techniken seine Kreativität auszubauen.</p>		<p>Schneenockerln, Gugelhupf. Kindertheaterspiel, Kinderfilm nach eigener Auswahl. Kulturveranstaltungen und Besuch bei dem Verein der Donauschwaben. Texte nach eigener Auswahl aus der Schülerzeitschrift Mini Spatzenpost.</p>
	<p>Musik – Singen – Zuhören</p>	<p>Zuhören und Singen 1. Volkslied: <i>Was machen wir so gerne hier im Kreis?</i> 2. Hans Reiner Franke: <i>Der Herbst ist da</i> 3. Volkslied: <i>Oh, Tannenbaum</i> 4. Christian Lange: <i>Ihr Blätter wollt ihr tanzen?</i> 5. Volkslied: <i>Laterne, Laterne....</i> 6. Volkslied: <i>Es war eine Mutter</i> 7. Adelheid Wette: <i>Brüderchen, komm tanz mit mir!</i> 8. Kinderlied: <i>12 Monate.</i> 9. Volkslied: <i>Wer im Januar geboren ist</i> 10. Kinderlied: <i>Wann hast du Geburtstag?</i> 11. Hoffmann von Fallersleben: <i>Alle Vögel sind schon da</i></p>
	<p>Kunst</p>	<p>Basteln und Bemalen von Nikolausstiefeln. Weihnachtsschmuck. Basteln und Bemalen von Laternen. Basteln von Glückwunschkarten. Bemalen von Osterneiern. Basteln mit Kastanien, Blättern und Plasteline. Basteln von Masken. Malbücher ausmalen. Texte illustrieren.</p>

Schlüsselwörter: Sprache, Sprachäußerung, Literatur, Tradition, Kultur

DIDAKTISCHE UND METHODISCHE UMSETZUNG DES CURRICULUMS

Das Curriculum für das Fach *Deutsch mit Einbeziehung von ethnokulturellen Komponenten* besteht aus zwei Fachbereichen: *Deutsche Sprache und Literatur und Ethnokultur*. Die Unterrichtsstunden sollten nicht aufgrund der Fachbereiche aufgeteilt werden, aber in jeder Stunde soll der deutschen Kultur und der Kultur der Donauschwaben in Serbien, mit einem Schwerpunkt auf Volkstradition und Bräuche, Aufmerksamkeit geschenkt werden. Beide Bereiche verflechten sich, und keines kann isoliert

ohne Zusammenwirken mit anderen Bereichen gelehrt werden. Wir empfehlen jedoch eine grobe Aufteilung: Deutsche *Sprache* – 30 Stunden und *Ethnokultur* – 42 Stunden.

Die deutsche Sprache wird durch die Inhalte Kinderliteratur, Naturkunde, traditionelle Kultur, Musik und Kunst gelehrt. Alle diese Inhalte sollte man gegenseitig verbinden und gleichzeitig einem bestimmten Thema (Jahreszeiten, Traditionen, Gastronomie der Donauschwaben ...) den Vorrang geben. Um die vorgeschlagene Inhalte in eine Einheit verknüpfen zu können, wird eine Doppelstunde (90 Minuten) empfohlen.

Das Curriculum für das Fach *Deutsch mit Einbeziehung von ethnokulturellen Komponenten* baut auf den Lernergebnissen, dem Lernprozess und dem Lernerfolg auf. Die Lernergebnisse schließen die Beschreibung von integriertem Wissen, Fähigkeiten, Einstellungen und Werten, die der Schüler entwickelt, ein.

I. UNTERRICHTSPLANUNG

Das auf Lernergebnisse eingestellte Curriculum gibt den Lehrern mehr Freiheit, mehrere Möglichkeiten bei der Gestaltung des Unterrichts. Die Rolle des Lehrers ist dieses Curriculum an die bestimmte Zielgruppe (Klasse) anzupassen und dabei die Sprachkenntnisse, die Zusammensetzung der Klasse und die Merkmale der Schüler, Lehrwerke und Lehrmaterialien, die technische Ausstattung der Schule, die Ressourcen, Möglichkeiten und Bedürfnisse der lokalen Gemeinschaft, in der sich die Schule befindet, zu beachten. Von den gegebenen Lernergebnissen und Inhalten ausgehend erstellt die Lehrkraft zunächst ihren Jahresplan, aus dem er später seine operative Pläne entwickelt.

Bei der Unterrichtsplanung sollte man darauf achten, dass das Lehrwerk nicht den Inhalt des Faches bestimmt, das es auch ein Lehrmittel ist. Deswegen ist es sehr wichtig die im Lehrwerk gegebenen Inhalte selektiv einzusetzen. Neben dem Lehrwerk, als einer der Wissensquellen, soll die Lehrkraft den Schülern ermöglichen, auch andere Lernquellen zu nutzen wie Film, Musik, Besuch in einer Bibliothek. Es wird empfohlen, den Schülern keine Hausaufgaben aufzugeben, aber man könnte ihnen einige literarische Werke zum fakultativen Lesen empfehlen. Bei der Planung des Lehr- und Lernprozesses sollten das Wissen, die Erfahrung, die intellektuellen Fähigkeiten und die Interessen der Schüler berücksichtigt werden.

II. DURCHFÜHRUNG DES CURRICULUMS

DEUTSCHE SPRACHE UND LITERATUR

Die vorgeschlagenen Inhalte im Bereich der Literatur werden durch das ganze Jahr über mit Hilfe von Lehrbüchern, Arbeitsblättern als Grundmaterial für die Arbeit und mit Hilfe von Audio- und Videoaufnahmen bearbeitet, so dass der Lehrer entsprechend den individuellen Eigenschaften der Schülern und den Lernergebnissen entsprechend seinen Lehrplan vorbereitet.

Pflichtlektüre sind hauptsächlich Werke, die zu dem nationalen Korpus gehören, die mit Werken der zeitgenössischen Kinderliteratur angereichert werden. Die Auswahl der Werke basiert hauptsächlich auf dem Prinzip der Altersangemessenheit, so dass am häufigsten Kindergedichte und Kindergeschichten vorkommen.

DEUTSCHE SPRACHE

Im Sprachunterricht wird die mündliche Kommunikation in der deutschen Bildungssprache entwickelt.

Bei den Schülern sollte man die Verwendung von Wörtern und ihre richtige Aussprache in der deutschen Bildungssprache fördern.

Das Zuhören ist eine wichtige Tätigkeit in der Kommunikation. Im Unterricht sollte das sorgfältige Zuhören, das Verstehen des mündlichen Textes und die richtige Reaktion geübt werden. Dies wird durch Hörübungen erreicht. Im Unterrichtskontext hören die Schüler zu, was andere sagen, und das bestätigen sie durch Wiederholung oder durch Paraphrasieren des Audiotextes. Aufmerksames Zuhören wird in simulierten Situationen (Sprach- und Situationsspielen) praktiziert. Spiele für die Entwicklung des aufmerksamen Zuhörens werden im Rahmen des Unterrichts mit einer bestimmten Aufgabe ausgeführt (Erkenne, wer spricht; Hör, wie ich spreche - leise, langsam, schnell ..) Die Lehrkraft sollte auch auf die richtige Aussprache der Laute achten und die Aussprache der Bildungssprache und der Sprache der Donauschwaben mit den Schülern besprechen.

Die richtige Aussprache kann man einüben auch durch:

Erzählen d.h. Nacherzählen des gehörten Textes

Beschreibung der unmittelbaren Umgebung, Tiere, Früchte, Kleidungsstücke
Reproduktion – Bildbeschreibung oder Bildgeschichten
Simulation realen Situationen – Dialoge (im Laden, beim Arzt, in der Post, auf dem Markt, im Kino), Gespräch mit der ungehorsamen Puppe oder mit einer literarischen Gestalt
Wortspiele – Buchstabenspiele, Rebusse

DEUTSCHE LITERATUR

Das Curriculum sieht die Bearbeitung von kurzen literarischen Texten vor. Das Curriculum ermöglicht der Lehrkraft ihrer Wahl nach ein Werk mit einem Anderen zu ersetzen oder auszutauschen (30%). Auf diese Weise wird ein flexibler und kreativer Umgang mit literarischem Inhalt angeboten. Die Lehrkraft plant die Umsetzung des Curriculums im Einklang mit den individuellen Eigenschaften der Schüler um die Lernergebnisse zu erreichen. Bei der Bearbeitung eines literarischen Textes ist seine Präsentation wichtig. Die Lehrkraft kann selbst oder mit Hilfe von authentischen Audio- und Videoaufzeichnungen den Text präsentieren.

Weiterhin kann man zur Darstellung des Inhalts Folgendes verwenden:

Pantomime (als eine Art Drama Techniken), sowie auch das komplette physikalische Antwort-Verfahren, es sehr beliebt und effektiv, nicht nur für diese Altersgruppe, sondern auch später. Sie ist besonders für Schüler mit kinästhetischem Lernstil geeignet (das Übersetzen des ausgesprochenen Wortes in Bewegung und umgekehrt). Pantomime eignet sich für die Einführung und Einübung von allen Wortarten.

Dialogmodellen (als Grundlage für „Nachahmen“) sind sehr effektiv für die Sprachentwicklung. Wenn die spontane Kommunikation unter den Schülern fehlt, kann die Lehrkraft Puppen verwenden – einfache Puppen oder Puppen aus Plüsch, aus Socken oder Papier – und so macht sie ein entsprechendes Dialogmodell. Die Lehrkraft kann sich mit der Puppe, die Fragen stellt, an die Schüler wenden. Die Schüler werden schnell und einfach Antworten geben können, aber auch Fragen stellen. Natürlich ist es notwendig, eine geeignete Umgebung zu schaffen, wo die schüchterne Schüler zum Sprechen ermutigt werden können.

Neben der Korrelation zwischen den Texten ist es notwendig, dass der Lehrer eine vertikale Korrelation zustande bringt. Der Lehrer sollte mit dem Inhalt des Faches *Deutsch mit Einbeziehung von ethnokulturellen Komponenten* vertraut sein, um das Prinzip der Stufenmäßigkeit zu respektieren.

Die horizontale Korrelation bringt der Lehrer zustande, in Verbindung vor allem mit den Fächern Naturkunde, Kunst, Musik, Religion, als auch mit den Inhalten der Ethnokultur d.h. mit der Kultur der Donauschwaben.

Mögliche Beispiele der Inhaltsverbindung aus dem Bereich Naturkunde, Ethnokultur, Kunst, Musik und Religion:

Thema: **Volkstradition und Religion**

– Lyrik, Prosa, Lied, was zum Thema eines der religiösen Feiertagen hat.

– **Beispiel 1:** Prosa: *Alfons Schweigert: Die Geschichte von St. Nikolaus* Herstellung und Bemalen von Stiefeln aus Pappe, die mit Weihnachtskarten und Glückswünschen in den deutschsprachigen Ländern und auch bei den Donauschwaben gefüllt werden.

– **Beispiel 2:** Prosa: Irene Hope: *Die Geschichte von Weihnachten* (Religion und Literatur); *Der Weihnachtsmann und das Christkind* in den deutschsprachigen Ländern und bei den Donauschwaben (Naturkunde, Ethnokultur), Frederik Fale: *Advent, Advent* (Religion und Dichtung); Volkslied: *Oh, Tannenbaum* (Musik); Weihnachtsschmuck basteln, den Weihnachtskuchen (Stollen), der in den deutschsprachigen Ländern und bei den Donauschwaben zur Tradition gehört, backen.

SOZIOKULTURELLE KOMPETENZ UND DIE ETHNOKULTURELLEN KOMPONENTEN

In dem Unterricht des Faches Deutsch mit ethnokulturellen Komponenten gilt eine besondere Aufmerksamkeit der soziokulturellen Kompetenz, als einem Teil des Weltwissens über die Gemeinsamkeiten und Unterschiede zwischen den kulturellen und kommunikativen Modellen der Bevölkerungsmehrheit und der Minderheit. Die Schüler sollten allmählich die Kultur der Donauschwaben kennenlernen.

Einen besonderen Aspekt der soziokulturellen Kompetenz ist die interkulturelle Kompetenz, die die Bewusstmachung des Anderen, das Kennen und Verstehen der Gemeinsamkeiten und Unterschiede zwischen den Welten, der Sprachgemeinschaften innerhalb sich der Schüler bewegt, einschließt. Die interkulturelle Kompetenz beinhaltet auch die Toleranzentwicklung und

die positive Einstellung gegenüber den individuellen und kollektiven Merkmalen der Sprecher von anderen Sprachen, den Angehörigen der anderen Kulturen, die sich in einem größeren oder geringeren Maß von der eigenen unterscheiden. Also mit allmählichem Einführen von soziokulturellen Inhalten auf dem niedrigsten Sprachniveau (Kennenlernen, Singen von entsprechenden Liedern u.ä.) wird der Entwicklung einer interkulturellen Persönlichkeit beigetragen, durch das Bewusstmachen von Werten verschiedener Kulturen und Entwicklung der Fähigkeit, die erworbenen interkulturellen Erfahrungen in das eigene kulturelle Verhaltens- und Glaubensmodell zu integrieren.

III BEGLEITEN UND BEURTEILEN DES LERNPROZESSES UND DES UNTERRICHTS

Das Begleiten und die Beurteilung von Schülerleistungen ist in der Funktion der Erreichung von Lernergebnissen und beginnt mit der Beurteilung des Eingangsniveaus im Verhältnis zu dem was im Lernprozess beurteilt wird. Jede Aktivität ist eine gute Gelegenheit für die Beurteilung von Lernfortschritten und für Rückmeldungen. Jede Unterrichtsstunde und jede Schüleraktivität ist eine Gelegenheit für die formative Beurteilung dh. für das Registrieren von Lernfortschritten und für das Planen von weiteren Aktivitäten.

Die formative Beurteilung ist Bestandteil des modernen Unterrichts und beinhaltet die Beurteilung von Wissen, Fertigkeiten, Einstellungen und Verhalten, wie auch die Entwicklung von entsprechenden Kompetenzen im Lehr- und Lernprozess. Bei der formativen Beurteilung werden Informationen über Lernfortschritte gesammelt und die meisten Techniken, die dabei eingesetzt werden, sind: Durchführung von praktischen Aufgaben, Beobachten und Notieren von Schüleraktivitäten im Unterricht, Lehrer - Schüler Kommunikation, Führung von Schülerregister (Lernfortschritt Map) usw. Die Ergebnisse der formativen Beurteilung sollen am Ende des Unterrichtsmoduls summativ in einer Bewertung – Note zusammengefasst werden.

Die Arbeit jeder Lehrkraft besteht aus Planen, Durchführen, Begleiten und Beurteilen. Es ist wichtig, dass die Lehrkraft andauernd nicht nur die Schülerleistungen und den Unterrichtsprozess begleitet und beurteilt, sondern auch sich selbst und die eigene Tätigkeit. Alles was zu guten Ergebnissen führt, wird die Lehrkraft weiter in ihrer Unterrichtspraxis einsetzen und alles was nicht genug effektiv und effizient ist, sollte geändert werden.

Назив
предмета

Немачки језик са елементима националне културе

Циљ

Циљ учења *Немачког језика са елементима националне културе* јесте систематично овладавање законитостима немачког књижевног језика ради правилног усменог изражавања, развијање свести о значају улоге језика у очувању националног идентитета, као и оспособљавање ученика за разумевање одабраних књижевних и других уметничких дела културне баштине Немаца који живе на немачком говорном подручју и Подунавских Немаца, ради поштовања традиције, културе и развијања интеркултурности као начина живота у савременом друштву.

Разред

Први

Годишњи
фонд
часова

72 часа

ИСХОДИ Након обрађеног подручја /теме, ученик ће бити у стању да:	ПОДРУЧЈЕ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
1. Немачки језик и књижевност		
<p>– у складу са језичким развојем изрази своје потребе и осећања као и мисли поштујући правила учтивог опхођења;</p> <p>– уочи неке од разлика између немачког стандардног језика и језика Подунавских Немаца;</p> <p>– правилно изговара специфичне гласове немачког стандардног језика у свакодневној конверзацији;</p> <p>– разликује глас, реч и реченицу;</p> <p>– правилно изговара речи поштујући правила акцентовања и реченичне интонације;</p> <p>– правилно одабере речи и да се на одговарајући начин служи новим речима у свакодневном говору;</p> <p>– пажљиво слуша питања свог саговорника и да</p>	<p>Језик и језичко изражавање</p>	<p>Богађење речника, лексичке и синтаксичке вежбе.</p> <p>Усвајање нових речи и њиховог значења.</p> <p>Градња потпуне реченице у усменом изражавању.</p> <p>Поздрављање , упознавање.</p> <p>Вођени и слободан разговор.</p> <p>Причање, препричавање и описивање.</p> <p>Рецитовање.</p> <p>Драмски, драматизовани текстови, сценска обрада.</p> <p>Сценско извођење текста (драмски и луткарски); дечје народне игре и песме.</p> <p>Говорне, ситуационе и језичке игре.</p> <p>Реалне и симулационе ситуације.</p> <p>Аудиовизуални записи.</p> <p>Игре за развијање пажљивог слушања.</p> <p>Бројалице.</p>
	<p>Књижевност</p> <p>– немачког говорног подручја (СР Немачка, Аустрија, Швајцарска)</p> <p>– Подунавских Немаца</p>	<p>Поезија</p> <p>Моника Миндер: (Весело долази нова година (<i>Fröhlich kommt ein neues Jahr</i>)</p> <p>Хајнрих Хофман фон Фалерслебен: Пут у школу (<i>Der Weg zur Schule</i>)</p> <p>Хана Шнајдерс: Октобар (<i>Oktoberbold</i>)</p> <p>Народна песма: Пада снег (<i>Es schneit, es schneit</i>)</p> <p>Фредерик Фале: <i>Адвент, Адвент</i> (<i>Advent, Advent</i>)</p> <p>Кристијан</p> <p>Моргенштајн: Пролеће ускоро долази (<i>Der Frühling kommt bald</i>)</p> <p>Народна песма: Ускршњи зека (<i>Der</i></p>

<p>ИСХОДИ Након обрађеног подручја /теме, ученик ће бити у стању да:</p>	<p>ПОДРУЧЈЕ/ТЕМА</p>	<p>САДРЖАЈИ</p>
<p>одговори на њих пуном реченицом; – тематски повезује речи и реченице у логичан текст; – усмено описује предмете из непосредног окружења; – усмено препричава; – усмено прича према слици/сликама и о доживљајима; – препозна песму, бајку и драмски текст; – уочи главне ликове и прави разлику између њихових позитивних и негативних особина; – напамет говори краће књижевне текстове; – учествује у сценском извођењу текста; – слуша, разуме и парафразира поруку;</p>		<p><i>Osterhase</i>) Клаус Гинтер Хојзлер: Гласно и тихо (<i>Laut und leise</i>) Анита Менгер: Супермен (<i>Supermann</i>) Ханс Јозеф Ромелскирхен: <i>Макси (Maxe)</i> Бројалице по избору Душан Радовић: Страшан лав, превод на немачки Маша Дабић (<i>Der schreckliche Löwe</i>) Љубивоје Ршумовић: Вук и овца, превод на немачки Корнелиа Маркс (<i>Wolf und Schaf</i>) Проза Паул Мар: Тина и Тими се не познају (<i>Tina und Timmi kennen sich nicht</i>) Елизабет Цолер: Паула је већ велика (<i>Paula ist doch schon groß!</i>) Јана Фреј: Код куће (<i>Zu Hause</i>) Карин Гиндиш: Ирена има рођендан (<i>Irenes Geburtstag</i>) Петар Хертлинг: Софија има птицу (<i>Sofie hat einen Vogel</i>) Алфонс Швајгерт: Прича о Св. Николи (<i>Die Geschichte vom beschenkten Nikolaus</i>) Браћа Грим: Црвенкапа (<i>Rotkäppchen</i>) Браћа Грим: Снежана (<i>Schneewittchen</i>) Драмски текстови Хана Фок: Ивица и Марица (<i>Hänsel und Gretel</i>)</p>
<p>2. Елементи националне културе</p>		
<p>– препозна елементе и вредности</p>	<p>Историја, традиционална култура и баштина</p>	<p>Празници: <i>Св. Мартин, Св. Никола, Божић, Ускрс</i> и обичаји који су везани за те празнике код</p>

<p>ИСХОДИ Након обрађеног подручја /теме, ученик ће бити у стању да:</p>	<p>ПОДРУЧЈЕ/ТЕМА</p>	<p>САДРЖАЈИ</p>
<p>традиционалне културне баштине; – препозна карактеристике дечије народне ношње Подунавских Немаца; – препозна сличности и разлике између дечије народне ношње Подунавских Немаца и Срба; – препозна традиционалне немачке обичаје (<i>Божих, Св. Никола, Св. Мартин и Ускрс</i>); – да уочи сличности и разлике у обележавању верских празника код Срба и Подунавских Немаца; – наведе нека од националних јела Подунавских Немаца;</p>	<p>– празници – народна ношња – национална јела – фолклор – позориште, филм</p>	<p>Немаца на немачком говорном подручју и код Подунавских Немаца. Обичаји који су везани за обележавање <i>Св. Николе, Божића и Ускрса</i> код Срба. Народни плес: <i>Полка (Hupfpolka</i> – поједностављена полка Подунавских Немаца). Традиционална дечија ношња Подунавских Немаца. Традиционална дечија ношња Срба. Национално јело Подунавских Немаца и Немаца немачког говорног подручја као што су: <i>кисели купус и кобасице, божићни колач...</i> Јела која се кувају и у српским породицама у Војводини и која су задржала назив на језику Подунавских Немаца као што су: <i>супа и риндфлајш, пиле пуњено тзв. гринцојгом, милихброт, шненокле, куглоф...</i> Позоришна представа или филм за децу по избору. Културне манифестације у Удружењу Подунавских Немаца, посета Удружењу и одабраним манифестацијама. Избор пригодних текстова из часописа <i>Mini Spatzenpost</i> за децу.</p>
<p>– одигра један народни плес Подунавских Немаца; – да исприча целу или део радње позоришне</p>	<p>Музичка култура – певање – слушање</p>	<p>Слушање и певање 1. Народна песма: <i>Was machen wir so gerne hier im Kreis? (Шта радимо овде у кругу?)</i> 2. Ханс Рајнхард Францке: <i>Der Herbst ist da (Стигла је јесен)</i> 3. Народна песма: <i>Oh, Tannenbaum (Новогодишње дрвце)</i></p>

ИСХОДИ Након обрађеног подручја /теме, ученик ће бити у стању да:	ПОДРУЧЈЕ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
представе или филма за децу; – да наведе јела која су део гастрономије како Подунавских Немаца тако и Срба; – пева народне и дечије песме које се односе на празнике, свакодневни живот или годишња доба; – илуструје саслушан текст; – различитим техникама изрази своју креативност на различите теме.		4. Кристиан Ланге: <i>Ihr Blätter wollt ihr tanzen?</i> (<i>О лишће волите ли плес?</i>) 5. Народна песма: <i>Laterne, Laterne....</i> 6. Народна песма: <i>Es war eine Mutter</i> (<i>Била једном једна мајка..</i>) 7. Аделхајд Вете: <i>Brüderchen, komm tanz mit mir!</i> (<i>Братићу, дођи, играј самном</i>) 8. Савремена дечија песма: <i>12 Monate. (12. Месеци)</i> 9. Народна дечија песма: <i>Wer im Januar geboren ist</i> (<i>Рођени у јануару</i>) 10. Савремена дечја песма: <i>Wann hast du Geburtstag?</i> (<i>Када је твој рођендан?</i>) 11. Хофман фон Фалерслебен: <i>Alle Vögel sind schon da</i> (<i>Све су птице већ ту.</i>)
	Ликовна култура	Израда и осликавање чизмица за <i>Св. Николу</i> . Божични украси. Израда и осликавање лампиона за <i>Св. Мартина</i> . Израда честитки. Бојење ускршњих јаја. Израда предмета и фигура од кестена, лишћа и пластелина. Израда маски. Бојење предмета и фигура у бојанкама. Илустрација текста – приче.

Кључни појмови садржаја: језик, језичко изражавање, књижевност, традиција, култура

УПУТСТВА ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Програм наставе и учења *Немачког језика са елементима националне културе* чине две предметне области: *Немачки језик и књижевност* и *Национална култура*. Подела

наставних часова не би требала да буде урађена на основу предметних области, али на сваком часу треба посебну пажњу посветити култури изражавања ученика и култури Подунавских Немаца у Србији са нагласком на народну традицију и обичаје. Обе области се прожимају и ниједна се не може изучавати изоловано и без садејства са другим областима. Ипак препоручујемо оквирну поделу: *Немачки језик* – 30 часова и *Национална култура* – 42 часа.

Немачки језик се изучава на садржајима из дечије књижевности, Света око нас, традиционалне културе, музичке и ликовне културе. Све ове садржаје је потребно повезати, али истовремено предност дати једној одређеној теми (годишња доба, обичаји, гастрономија Подунавских Немаца...). Да би се препоручени садржаји могли повезати у једну целину предлаже се одржавање наставе као двочаса у трајању од два пута по 45 минута.

Програм наставе и учења *Немачког језика са елементима националне културе* заснован је на исходима, односно на процесу учења и ученичким постигнућима. Исходи представљају опис интегрисаних знања, вештина, ставова и вредности које ученик гради.

I. ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Програм наставе и учења оријентисан на исходе наставнику даје већу слободу, више могућности у креирању и осмишљавању наставе и учења. Улога наставника је да контекстуализује овај дати програм потребама конкретног одељења имајући у виду: ниво знања немачког језика, састава одељења и карактеристике ученика; уџбенике и друге наставне материјале које ће користити; техничке услове, наставна средства и медије којима школа располаже; ресурсе, могућности, као и потребе локалне средине у којој се школа налази. Полазећи од датих исхода и садржаја наставник најпре креира свој годишњи, глобални план рада из кога ће касније развијати своје оперативне планове.

У фази планирања наставе и учења веома је важно имати у виду да је уџбеник наставно средство и да он не одређује садржаје предмета. Зато је потребно садржајима датим у уџбенику приступити селективно. Поред уџбеника, као једног од извора знања, на наставнику је да ученицима омогући увид и искуство коришћења и других извора сазнавања као што су филм, музика, посета библиотеци итд. Препоручује се да се ученицима не задају домаћи задаци, али им се могу предложити књижевна дела за необавезно читање. Приликом планирања процеса наставе и учења треба водити рачуна о знањима, искуствима, интелектуалним способностима и интересовањима ученика.

II. ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА НЕМАЧКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

Препоручени садржаји из области Књижевност се обрађују у току целе године из уџбеника, радних листова као основног материјала за рад, аудио и визуелних снимака тако што наставник свој план израђује у складу са индивидуалним карактеристикама ученика и са исходима учења.

Обавезна лектира се састоји углавном, из дела, које припадају националном корпусу, који је обогаћен делима савремене књижевности за децу. Избор дела се ослања, углавном, на делима по принципу примерености узрасту те је најзаступљенија дечија поезија и дечија проза.

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК

У настави језика ученици се оспособљавају за усмену комуникацију стандардним немачким језиком.

Од ученика треба захтевати употребу речи стандардног немачког језика као и њихов правилан изговор.

Слушање је важна активност у комуникацији. Ученике треба упућивати на пажљиво слушање саговорника и разумевање изговореног као и на правилно реаговање. Ово се постиже вежбама слушања. У наставном контексту ученици слушају оно што други говоре и то потврђују понављањем или парафразиранјем слушне поруке. Пажљиво слушање се практикује и у симулираним ситуацијама (говорне и ситуацијске игре). Игре за развијање пажљивог слушања изводе су у наставном контексту са одређеним задатком (*Препознај ко говори; Слушај како говорим – тихо, споро, брзо..*) Наставник треба да обрати пажњу и

на правилан изговор гласова, да са ученицима прокоментарише изговор гласова у стандардном језику и у језику Подунавских Немаца.

Правилан говор се може увежбавати и:

Причањем тј. препричавањем одслушаног текста

Описивањем предмета из непосредног окружења, животиња, воћа, делова одеће.

Репродукцијом –описивањем слике или следа радње на основу илустрација

Симулирањем стварних ситуација (разговор у продавници, код лекара, у пошти, на пијаци, у биоскопу) разговор са непослушном лутком или књижевним ликом

Играма речи – На слово на слово....., ребуси

КЊИЖЕВНОСТ

Основу програма књижевности чине кратки текстови. Програм допушта наставнику допуњавање или замену једног његовог дела (30%) по сопственом избору. Тако осмишљен програм омогућава флексибилан и креативан приступ књижевним садржајима. Наставник планира њихову реализацију у складу са индивидуалним карактеристикама ученика ради постизања исхода учења. Приликом обраде књижевног текста важна је његова презентација. Наставник може лично или уз помоћ аутентичног аудио и визуелног записа да презентује текст.

Осим тога за презентацију садржаја може се користити и следеће:

Пантомима (као врста драмских техника), као и метода потпуног физичког одговора, веома је омиљена и ефикасна, не само на овом узрасту већ и касније. Нарочито је погодна за ученике кинестетичког стила учења (превођење изговорене речи у покрет и обрнуто). Пантомима је погодна за увођење и увежбавање свих врста речи.

Дијалошки модели (као основа за „имитирање“) веома су ефикасни за развијање говора. У недостатку спонтане комуникације међу ученицима наставник може да користи лутке – обичне плишане, прављене од чарапа или папира – и тако направи одговарајући дијалошки модел. Наставник се може обраћати ученицима са лутком која пита. Ученици ће врло брзо и лако моћи да дају одговор, али и да поставе питања. Наравно, потребно је обезбедити одговарајући контекст који ће и стидљивијим ученицима омогућити да се охрабре и проговоре.

Поред корелације међу текстовима, неопходно је да наставник успостави вертикалну корелацију. Наставник треба да је упознат са садржајима предмета *Немачки језик са елементима националне културе за наредне разреде* ради поштовања принципа доступности.

Хоризонталну корелацију наставник успоставља, пре свега, са наставом предмета Свет око нас, Ликовна култура, Музичка култура, Верска настава као и са садржајима националне културе тј. културе Подунавских Немаца.

Могући примери повезивања садржаја из области Света око нас, националне културе, Ликовне културе, Музичке културе и Верске наставе:

Тема: **Народни обичаји и веровања:**

– поезија, проза, песма која за тему има један од верских празника.

– **Пример 1:** проза: *Алфонс Швајгерт: Прича о Св. Николи* и израда, осликавање чизмица од картона у које се стављају Божићне честитке и/или жеље у земљама немачког говорног подручја и код Подунавских Немаца;

– **Пример 2:** проза: *Ирене Хопе: Прича о Божићу* (Верска настава и Књижевност); Деда Мраз (*Weihnachtsmann*) и Божић Бата (*Christkind*) у земљама немачког говорног подручја и код Подунавских Немаца (Свет око нас, национална култура), Фредерик Фале: *Адвент, Адвент* (Верска настава и поезија); народна песма: *Oh, Tannenbaum (Новогодишње дрвце)* (Музичка култура); израда украса за јелку (Ликовна култура), божићни колач (*Stollen*) у земљама немачког говорног подручја и код Подунавских Немаца.

СОЦИОКУЛТУРНА КОМПЕТЕНЦИЈА И ЕЛЕМЕНТИ НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ И ТРАДИЦИЈЕ

У настави немачког језика са елементима националне културе нарочиту пажњу треба посветити развоју социокултурне компетенције, као скупу знања о свету уопште, сличностима и разликама између културних и комуникативних модела друштвене заједнице и своје мањинске заједнице. Ученике треба постепено упознавати са обичајима Подунавских Немаца.

Посебан аспект социокултурне компетенције представља интеркултурна компетенција, која подразумева развој свести о другом и другачијем, познавање и разумевање сличности и разлика између светова, односно говорних заједница, у којима се ученик креће. Интеркултурна компетенција подразумева и развијање толеранције и позитивног става према индивидуалним и колективним карактеристикама говорника других језика, припадника других култура, које се у мањој или већој мери разликују од његове сопствене. Дакле, постепеним увођењем социокултурних садржаја на најнижем нивоу (поздрављање, певање пригодних празничних песама и сл.) доприноси се развоју интеркултурне личности, кроз јачање свести о вредности различитих култура и развијање способности за интегрисање интеркултурних искустава у сопствени културни модел понашања и веровања.

III. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Праћење и вредновање резултата напредовања ученика је у функцији достизања исхода, а започиње иницијалном проценом нивоа на коме се ученик налази и у односу на шта ће се процењивати његов даљи ток напредовања, као и оцена. Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације. Сваки наставни час и свака активност ученика је прилика за формативно оцењивање, односно регистровање напретка ученика и упућивање на даље активности.

Формативно вредновање је саставни део савременог приступа настави и подразумева процену знања, вештина, ставова и понашања, као и развијања одговарајуће компетенције током наставе и учења. Као формативно мерење подразумева прикупљање података о ученичким постигнућима, а најчешће технике су: реализација практичних задатака, посматрање и бележење ученикових активности током наставе, непосредна комуникација између ученика и наставника, регистар за сваког ученика (мапа напредовања) итд. Резултати формативног вредновања на крају наставног циклуса треба да буду исказани и сумативно – бројчаном оценом.

Рад сваког наставника састоји се од планирања, остваривања и праћења и вредновања. Важно је да наставник континуирано прати и вреднује диференцирано, осим постигнућа ученика, и процес наставе и учења, као и себе и сопствени рад. Све што се покаже добрим и корисним наставник ће користити и даље у својој наставној пракси, а све што се покаже као недовољно ефикасним и ефективним требало би унапредити.